

Evreşe Yolları

– Semra EROĞLU · 25 Haziran 2023

EVREŞE YOLLARI

Bir fırın yaptırđım, doldurdum ekmekleri
Gel beraber yiyelim ,yaptırđım börekleri
Evreşe yolları dar,dar
Bana bakma benim yârim var
Evreşe yolları dar,dar
Bana bakma benim yârim var
Sırtımdaki yeleği sen örmedin mi yârim?
Kızlarla konuşurken sen görmedin mi yârim
Evreşe yolları dar, dar
Bana bakma benim yârim var
Evreşe yolları dar, dar
Bana bakma benim yârim var
Yeleđimin içinde mavi boncuk nazarlık
Benim yâre hediyem bir ufacık gerdanlık
Evreşe yolları dar dar
Bana bakma benim yârim var
Evreşe yolları dar, dar
Bana bakma benim yârim var

*****

Evreşe yolları türküsü bir Anonim eserdir, sahibinin kim olduğu bilinmeyen/tespit edilemeyen eserdir. Evreşe; Yerleşim Merkezi olarak kullanılan bir sözcüktür.

Gezilecek Görülecek bir yer olarak anlamı: Marmara bölgesinde Çanakkale ilinin Gelibolu ilçesine bağlı olan bir belde.Evreşe anlamı, tanımı.

Evre: Bir olayda birbiri ardınca görülen, bir işte birbiri ardınca beliren, gelişen değişik durumların her biri, aşama ,safha ,merhale.

Nedir anonim eser.

Anonim ,sıfat olarak adı sanı bilinmeyen anlamına gelir.

Bir sanat eseri söz konusu olduğunda anonim bir eser, kimin tarafından yapıldığı belli olmayan bir eserdir.

Anonim kavramı, birçok anlamda ve birçok alanda kullanılan bir kelime olarak yaşamımızın bir parçası olmaya devam ediyor. “Anonim” dendiğinde herkesin aklına gelen iki fikirden birisi “yazarı belli olmayan eser” ve ikincisi de “şirket ortaklığı”dır. Aslına bakarsanız, aklımıza gelen bu fikirler doğrudur.

Ancak tabi ki bu fikirlerin temelini ve anlamlarını da bilmemiz gerekir.

Hayatımızın başlangıç yıllarına bakarsak ;çocuk gelişimi açısından çok önemli olan birçok eserin anonim olduğunu görebiliriz. Dünyaya geldiğimiz ilk yıllarda annelerimizin ninniler, çocukluk yıllarımızda bize okunan veya anlatılan masallar hep anonim eserlerdir.

Okullarda okuduğumuz hikâyelerde, ,anlatılan efsanelerde öğrendiğimiz fıkralarda, kullandığımız deyim ve atasözlerinde hep anonim özellik vardır.

Aynı şekilde; okullarda veya sosyal hayatımızda dinlediğimiz söylediğimiz şarkılarda, türkülerde ve ağıtlarda anonim bir özellik bulunur.

Anonim eserler, birçok müzik ve edebiyat dalında karşımıza çıkar. Bazen bir halk türküsünde ,bazen bir Dede Korkut hikâyesinde ve bazen de bir Türk Sanat Müziği şarkısında anonim eserlere rastlarız.

“Anonim” kavramına rastladığımız bir diğer alan da şirketlerin kullandığı ticari alandır.

Ticaretteki “anonim”, birden fazla şirketin kurduğu ortaklık anlamına gelir ve “anonim şirketi” olarak anılır.

“Anonim ne demek?” sorusunun cevabını merak edenlere şöyle bir yanıt verebiliriz. Anonim, eski yüzyıllardan beri kültürümüzde yaşayan ve kaynağı net olarak bilinmeyen eserlerdir. Bu eserleri kimin ve ne zaman ortaya koyduğu bilinmiyor. Sadece bu eserleri derleyen ve kültürümüze kazandıran kişileri bilebiliyoruz. Anonim eserler, halkın ortaklaşa ürettiği bir kültür mirası türüdür. Diğer kültürel miraslar gibi, eski nesillerden yeni nesillere kültürel aktarım yoluyla iletilir. Bir ninni, bir fıkra, bir masal veya bir efsane olarak kültürümüzün devam etmesini sağlar.

Tam da bu noktada, “çocuk gelişimi” açısından bu anonim eserlerin önemini vurgulamamız gerekir. Bir insanın, büyüdüğü kültürün öğelerini özümsemesinde bu eserlerin rolü büyüktür. Bebekken dinlediğimiz ninnileri, çocukken bize anlatılan masalları veya söylenen şarkıları unutmayız. Dolayısıyla çocukların bilişsel ve duygusal gelişiminde, anonim özellikteki eserlerin rolünün yadsınamaz derecede bir öneme sahip olduğunu söyleyebiliriz.

Anonim kelimesinin kökeni; anonim kelimesinin dilimize Fransızcadaki “anonyme” kelimesinden geçtiği biliniyor. Kelimenin orijinal yazımı

“onyma” dır ve Fransız dilinde “anonyme; İngilizcede ise “anonymous” şeklinde yazılır. Anacak bu kelimenin Eski Yunancadan Latinceye, Almancadan Rusçaya kadar birçok ülkenin dil yapısına geçmiş olduğunu da ekleyebiliriz.

Eski Yunan dilinde “anonymos” kelimesinin anlamı, “adı sanı bilinmeyen” demektir. Yeni Yunan dilinde de yazılışı aynı olan bu kavramın anlamı “anonim” olarak görülür. Fransızca diline geldiğimizde bu kelime “anonyme”, İngilizcede” “anonym yada anonymos”,Alman dilinde “anonym ya da anonymos” olarak karşımıza çıkar. Bu kelime için diğer kullanım örnekleri, Rus dilinde “anonymnyi” ve İtalyancada ise “anonimo” kavramlarıdır.

Diğer dillerdeki yazılışına ve kökenine baktığımız “anonm” kelimesi ,birçok kaynakta Fransızca kökenli bir kelime olarak kabul edilir.Anonim kelimesi, eski tarihsel dönemlerden beri Türkçede var olan ve sürekli olarak kullanılan bir kelimedir.

Çok eski tarihsel dönemlerde yaşamış olan insanların üretmiş oldukları eserler, dilimize anonim eserler olarak geçmiştir. Bu eserleri üreten kişilerin isimleri ve ürettikleri zaman dilimleri bilinmediği için ,bu eserler “halkın ortak üretimi” olarak kabul edilir.

Anonim Kavramının Kullanım Alanları Nelerdir?

“Anonim” birçok alanda kullanılan bir kavramdır. Bu alanların başında sanat gelir. Edebiyat ve müzik gibi, çok eskiden beri kullanılmakta olan sanat dallarında anonim eserlerin sayısı oldukça fazladır.

Edebiyat ve Anonim: Sözlü edebiyatın hikâye, masal, fıkra, şiir ve efsane gibi ürünlerinin çoğunun yazarı/söyleyeni belli olmadığı için bunlara anonim adı verilir. Çünkü anonim kelimesinin buradaki anlamı, “yazarı/söyleyeni belli olmayan” demektir.19.yüzyıldan beri yazıya geçirilmiş sözlü edebiyat ürünleri İslamiyet öncesi dönemde Anadolu dışında yaşayan Türkler ve İran edebiyatıyla bağlantılıdır. Maniler, türküler ağıtlar, ninniler, ata sözleri, bilmeceleer ,fıkralar ,efsaneler, masallar, deyimler ve halk hikâyelerini örnek olarak verebiliriz.

Ticaret ve Anonim: Ticarete kullanılan “anonim şirket” kavramının diğer adı anonim ortaklıktır. Bu ortaklık türünde en az beş gerçek veya tüzel kişi bir araya gelip ticari amaçla anonim şirketi kurar. Ayrıca belirli şekilde paylara bölünmüş ve ana sermayesi olan ortak şirketi türü olarak bilinir. Bunun dışında, “anonim kart “olarak kullanılan bazı banka kartları da bulunuyor. Bu kartlar, birçok işlemin yapıldığı şirketler adına açılabilen ve şirket hesaplarına bağlanabilen kartlardır.

Türkçe genelinde yaygın şekilde kullanılan bu kavramı, günlük hayatımızda ve sosyal ortamlarda da amacına uygun olarak kullanabiliriz. “Anonim” kavramını hem cümle içerisinde hem de ayrı olarak kullanabilmemiz mümkündür.

Semra EROĞLU Şiirleri sevdiren kadın

25/06/2023